

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 5Stk/7/2022
Identifikačné číslo spisu: 2020200130
Dátum vydania rozhodnutia: 27. júla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Vališ
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:2020200130.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Vališa, LL.M. a členov senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a Mgr. Petra Macha, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): TRIER s.r.o., Mikovíniho 10, Trnava, IČO: 36 817 601, právne zastúpený: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., Hlavná 31, Trnava, proti žalovanému: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Cesta na Červený most 6, Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PUSR-2020/26462-16/24966/28/ADC z 1. apríla 2020, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 20S/76/2020-82 z 13. októbra 2021, takto

r o z h o d o l :

Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a.

Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Trnave (ďalej aj len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 20S/76/2020-82 z 13. októbra 2021 (ďalej aj len „napadnutý rozsudok“) podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. PUSR-2020/26462-16/24966/28/ADC z 01. apríla 2020 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým žalovaný zmenil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Trnava (ďalej aj len „prvostupňový orgán“) č. KSUTT-2017/4537-16/73723/JAK zo dňa 27. septembra 2017 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) tak, že žalobca sa ako právnická osoba v zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (ďalej aj len „pamiatkový zákon“) dopustil iného správneho deliktu podľa § 42 ods. 1 písm. o/ pamiatkového zákona tým, že ako vlastník národnej kultúrnej pamiatky „Park v Šalgočke“ zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 2259/2, situovanej na pozemkoch parc. č. 75, 77/3, 78/1 a 82/2, k. ú. Š. (ďalej aj „park“ alebo „NKP“), nevykonal nápravu v rozsahu a lehotách určených rozhodnutím prvostupňového orgánu č. KPUTT-2016/8062-6/43314/JAK zo 7. júna 2016, t.j. do 15. augusta 2016 nezabezpečil riadnu údržbu formou kosby trávnikov a lúčnych porastov v celom parku, do 30. novembra 2016 nevyčistil celý park od náletov porastov a náletových krovín do priemeru 15 cm, do

31.marca 2017 nezabezpečil odstránenie suchých a náletových stromov z parku, čím nesplnil povinnosť, ktorú mu podľa § 31 ods. 1 pamiatkového zákona uvedeným právoplatným rozhodnutím uložil prvostupňový orgán. Súčasne žalovaný znížil žalobcovi podľa § 43 ods. 2 písm. c/ v nadväznosti na § 42 ods. 1 písm. o/ pamiatkového zákona uloženú pokutu zo sumy 30 000,- € na 6 000,- €.

2. Žalobca bol od 30. apríla 2015 vlastníkom národnej kultúrnej pamiatky Park v Šalgočke, katastrálne územie Šalgočka, ktorá je evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 2259/2. Krajský pamiatkový úrad Trnava rozhodnutím KPUTT-201 16/8062-6/43314/JAK z 7. júna 2016 podľa § 31 ods. 1 pamiatkového zákona nariadil žalobcovi ako vlastníkovi kultúrnej pamiatky konkrétne opatrenia, a to z dôvodu, že v priebehu štátneho dohľadu vykonaného dňa 03. mája 2016 bolo zistené, že park je neudržiavaný, nekosený, v parku sa nachádzajú suché a život ohrozujúce stromy, park je voľne prístupný, všetky komunikácie sú nepriechodné, zarastené. Žalobca voči cit. rozhodnutiu podal odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. PUSR-18/25405-8/56016/32/ZLN z 13. júla 2018 tak, že zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a žalobcovi uložil pokutu vo výške 6 000,- €. Proti tomuto rozhodnutiu žalovaného podal žalobca správnu žalobu, o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/75/2018-96 z 31. októbra 2019, tak, že krajský súd zrušil uvedené rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie, ktorého výsledkom bolo vydanie prvostupňového rozhodnutia a napadnutého rozhodnutia.

3. Krajský súd k podstatnej námietke žalobcu týkajúcej sa nevyčíslenia výšky hroziacej alebo spôsobenej škody na kultúrnej pamiatke, či výšky nákladov potrebných na jej uvedenie do pôvodného stavu s rozlíšením výšky týchto nákladov na uvedenie parku do pôvodného stavu v čase nadobudnutia vlastníctva k parku žalobcom (a tým stanovenia výšky škody, za ktoré zodpovedá predchádzajúci vlastník) a v čase uplynutia lehôt na vykonanie opatrení nariadených žalobcovi pamiatkovým úradom, konštatoval, že napadnuté rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci náhrady škody, v ktorom by stanovenie výšky škody, za ktorú žalobca zodpovedá, ním uvádzaným postupom malo opodstatnenie, ani výsledkom konania o uloženie pokuty za spôsobenie škody. Uviedol, že ide o rozhodnutie o inom správnom delikte, ktorého sa žalobca dopustil tým, že nevykonal nápravu, ktorá mu bola prvostupňovým rozhodnutím uložená v stanovených lehotách a za dodržania konkretizovaných podmienok vykonania opatrení spočívajúcich v zabezpečení údržby formou kosby trávnikov a lúčnych porastov, vyčistenie plochy parku od náletových porastov a náletových krovín, odstránenie suchých a náletových stromov. K otázke zodpovednosti poukázal na to, že za porušenie povinností, ktorých významom nepochybne nie je uvedenie parku do stavu, v akom ho žalobca nadobudol do vlastníctva, zodpovedá výlučne žalobca, pričom rozsah škody hroziacej alebo spôsobenej nerespektovaním uložených opatrení je podľa § 43 ods. 5 pamiatkového zákona iba jedným z kritérií pri určení výšky pokuty a jej stanovenie žalobcom navrhovaným postupom nemá logické opodstatnenie, odhliadnuc už od skutočností, že by tento postup zrejme predpokladal zabezpečenie znaleckého posúdenia, čo nemôže byť úlohou správneho orgánu v predmetnom konaní. Krajský súd poukázal na to, že voči nevyhoveniu nariadeným opatreniam žalobca nenamietal a uvedené nebolo medzi účastníkmi sporné, ako to súd zistil už v konaní 14S/75/2018, na základe čoho v tomto konaní konštatoval, že sa žalobca iného správneho deliktu, za ktorý mu bola pokuta uložená, dopustil.

4. Pokiaľ námietky žalobcu smerovali voči nedostatočnému zisteniu podkladov pre stanovenie výšky pokuty - nedostatočnému zisteniu výšky hroziacej alebo spôsobenej škody a v tejto súvislosti nerespektovaniu právneho názoru súdu vyslovenému v rozsudku sp.zn. 14 S/75/2018, krajský súd uviedol, že obsah výhrad súdu v rozsudku sp.zn. 14S/75/2018 voči stanoveniu rozsahu hroziacej alebo spôsobenej škody a obsah žalovanému uloženej povinnosti postupovať vo vzťahu k určení tohto rozsahu podľa § 43 ods. 5 pamiatkového zákona je potrebné posudzovať v kontexte obsahu odôvodnenia rozhodnutia žalovaného preskúmaného v uvedenom konaní, v ktorom (odôvodnení rozhodnutia zo dňa 13. júla 2018) žalovaný s poukazom na cenníky rôznych dodávateľov dostupné na internete a s prihliadnutím na rozlohu parku presahujúcu 30 tisíc m² konštatoval, že dôsledné plnenie opatrení by prevýšilo sumu 30 000,- € a že pamiatkový úrad nebol povinný teoreticky vypočítať výšku škody hroziacej v dôsledku možného napadnutia drevokazným hmyzom, hubami alebo iným úhynom vegetácie.

5. Krajský súd ďalej konštatoval, že ani striktný postup podľa § 43 ods. 5 pamiatkového zákona - určenie výšky škody stanovením oprávnených nákladov na vrátenie pamiatky do pôvodného stavu rekonštrukciou alebo reštaurovaním pri použití pôvodných materiálov a technologických postupov neprichádza do úvahy, pretože opatrenia uložené správnym orgánom žalobcovi nesmerovali k uvedeniu parku do jeho pôvodného stavu, teda stavu, v akom bol v čase jeho vybudovania v osemnástom či devätnástom storočí, ani pôvodného stavu z pohľadu žalobcu, teda stavu, v akom park nadobudol, ale k vykonaniu základnej ochrany kultúrnej pamiatky a splneniu tak povinnosti vlastníka vyplývajúcej z ustanovenia § 28 ods. 2 písm. a/ pamiatkového zákona, pričom vzhľadom na charakter predmetnej pamiatky, ktorá nie je iba nehnuteľnosťou, ale aj súborom živých organizmov - stromov a iných rastlín, ktoré rastú a vyvíjajú sa, do úvahy neprichádza ani rekonštrukcia či reštaurovanie s použitím pôvodných materiálov a technologických postupov v zaužívanom význame týchto pojmov. K tomu poukázal na to, že zákon nezohľadňuje a nemôže zohľadňovať všetky formy kultúrnych pamiatok a do úvahy prichádzajúce formy škôd, v konečnom dôsledku správneho orgánu neukladá a nemôže ani predpokladať presné určenie výšky škody ako následku správneho deliktu.

6. Krajský súd s prihliadnutím na charakter kultúrnej pamiatky a charakter správneho deliktu, ktorého sa žalobca dopustil - nevykonanie uložených opatrení za účelom údržby parku mal v súvislosti s posudzovaním hroziacej alebo spôsobenej škody zohľadňovanej v zmysle § 42 ods. 5 pamiatkového zákona logické opodstatnenie pripustenia správnej úvahy vychádzajúcej z nákladov žalobcom medzichasom vynaložených na iba minimálnu údržbu parku, teda v súlade s právnym názorom súdu vysloveným v rozsudku sp. zn. 14S/75/2018 (bod 57 odôvodnenia rozsudku) vychádzajúcej z nákladov vynaložených v súvislosti s daným objektom, ktorý mal byť ošetrený. Podľa krajského súdu žalovaný pritom v odôvodnení rozhodnutia zrozumiteľne a dostatočne vysvetlil, čo žalobcom vynaložená suma zahŕňa a aký rozsah uložených prác podľa fakturácie nebol vykonaný, čo umožňuje predstavu o pomere vynaloženej sumy k reálnym nákladom na vykonanie všetkých uložených opatrení a odôvodňuje záver o tom, že by tieto presahovali sumu 30 000,- €.

7. Krajský súd konštatoval, že správne orgány vyčerpávajúco ozrejmili význam predmetnej kultúrnej pamiatky a ohrozené pamiatkové hodnoty (historickú, architektonickú, krajinnú, urbanistickú, spoločenskú, umelecko - historickú), ako aj reálny spôsob, akým v dôsledku nevykonaniu údržby parku a uložených opatrení dochádza k devastácii týchto hodnôt (poškodzovanie kostrovej vegetácie parku, znižovanie životného priestoru a prístupu živín chráneným časťami parku v dôsledku narastajúceho objemu nežiadúcich náletových stromov a kríkov, hroziaci úhyn chránenej vegetácie parku, nepriaznivé zmeny a ničenie drobnej architektúry parku, priehľadov a pohľadov v krajine, vyvetrovanie stromov, množenie škodcov a chorôb), pričom žalovaný pri stanovení výšky pokuty zohľadnil aj pasívne správanie sa žalobcu v priebehu správneho konania, čiastočné vykonanie uložených opatrení a skutočnosť, že kultúrnu pamiatku už nadobudol v preukázateľne zanedbanom stave.

8. K uloženej pokute krajský súd uviedol, že túto žalovaný v prospech žalobcu znížil na sumu bližiacu sa spodnej hranici jej zákonného rozpätia od 300,- € do 1 000 000,- € (uložená pokuta 6 000,- € predstavuje 0,6% z maximálnej výšky pokuty), pričom žalobca v konaní neuviedol prakticky žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijatie záveru o neprimeranosti výšky pokuty, či jej spôsobilosti byť likvidačnou pre ďalšiu činnosť žalobcu a v súvislosti s tým uplatnenie moderačného práva súdu. Rovnako žalobca neuviedol ani žiadne okolnosti odôvodňujúce upustenie od uloženia pokuty, pričom v zmysle § 198 ods. 2 SSP by uvedené nebolo možné aj z toho dôvodu, že pamiatkový zákon túto možnosť nepredpokladá.

9. Žalobca ako sťažovateľ podal včas kasačnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, a teda že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím a vec vráti prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie, prípadne aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Namietal, že je síce pravdou, že určenie rozsahu hrozacej alebo spôsobenej škody je jednou z viacerých okolností, na ktoré je potrebné pri určovaní výšky pokuty prihliadať, čo však neznamená, že je možné a zákonné jedno z viacerých zákonom stanovených kritérií vyčleniť ako menej dôležité, nepodstatné a takýmto spôsobom fakticky obísť zákonom určený postup. Uviedol, že z ustanovenia § 43 ods. 5 pamiatkového zákona jednoznačne vyplýva, že rozsah hrozacej alebo spôsobenej škody, sa určuje najmenej vo výške oprávnených nákladov na jej vrátenie do pôvodného stavu, pričom podľa názoru cit. ustanovenie neposkytuje priestor na iný výklad než práve ten, že je potrebné jednoznačne, a teda aj číselne konkrétnou sumou, určiť výšku oprávnených nákladov potrebných na vrátenie kultúrnej pamiatky do pôvodného stavu. Krajský súd sa podľa sťažovateľa pri právnom hodnotení veci od tohto zákonného znenia odklonil, a to bez náležitého a presvedčivého zdôvodnenia, a následne na základe takéhoto právneho názoru vo veci nesprávne a nezákonne rozhodol.

11. Ďalej namietal, že skutočnosť, či potreba určenia konkrétnej výšky nákladov na vrátenie národnej kultúrnej pamiatky do pôvodného stavu je daná ako zákonom daný podklad pre určenie výšky pokuty (ako je tomu v tomto prípade) alebo reálne smeruje k uvedeniu kultúrnej pamiatky do pôvodného stavu, je právne irelevantné a nepodstatné. Sťažovateľ ďalej uviedol, že hoci teda žalovaný ako najpodstatnejší faktor pre stanovenie výšky pokuty posúdil výšku spôsobenej alebo hrozacej škody, tak túto škodu vôbec nevyčíslil, iba sa obmedzil na konštatovanie, že všetky potrebné úkony by si na celej ploche parku vyžadovali jednoznačne oveľa vyššiu sumu ako je 30 000,- € a to len za jedno ročné obdobie, avšak tento záver žalovaného podľa sťažovateľa nemá žiadnu oporu v administratívnych spisoch a napriek tomu považoval krajský súd takéto určenie za dostatočné a zákonné. Podľa sťažovateľa konštatovanie krajského súdu, že suma, z ktorej žalovaný pri rozhodovaní vychádzal (t. j. suma 1 700,- € vynaložená žalobcom na údržbu) „umožňujú predstavu“ o pomere vynaloženej sumy k reálnym nákladom na vykonanie všetkých uložených opatrení, nemožno považovať za jednoznačné a dostatočné preukázanie škody. V súvislosti s určením oprávnených nákladov na navrátenie národnej kultúrnej pamiatky do pôvodného stavu ďalej namietal, že tieto je potrebné určiť v súvislosti s daným, konkrétnym objektom, ktorý má byť ošetrený v súlade s uloženými opatreniami, pričom je nedostatočné a v rozpore aj so znením pamiatkového zákona tieto určiť iba prostredníctvom webovej stránky bez zohľadnenia konkrétnych prác a konkrétneho objektu.

12. Vzhľadom na absenciu konkrétneho číselného určenia vzniknutej škody, nebolo podľa sťažovateľa možné ďalej ani určiť konkrétnu výšku škody, za ktorú by mal zodpovedať. K tomu poukázal na to, že nadobudol park už v zanedbanom stave, ktorý stav bol spôsobený už predchádzajúcim vlastníkom - Obcou Šalgočka a preto nie je jednoznačne zrejmé v akom rozsahu mal spôsobiť škodu, a to práve v spojitosti s tou skutočnosťou, že jeho právny predchodca svojím konaním, resp. nekonaním spôsobil stav, v ktorom národnú kultúrnu pamiatku nadobudol. V tejto súvislosti namietal, že môže niesť zodpovednosť len za škodu, ktorá je v príčinnej súvislosti s jeho porušením pamiatkového zákona, preto je podľa sťažovateľa potrebné z hľadiska hrozacej alebo vzniknutej škody vychádzať zo stavu parku ku dňu uplynutia lehoty (lehôt) na vykonanie nápravy a stanoviť výšku oprávnených nákladov na vrátenie do pôvodného stavu práve vzhľadom na stav parku v tomto čase. Neskoršie zmeny parku vzniknuté v dôsledku biologických procesov (rast trávy, nálet a rast ďalších porastov) nemožno pri vyčíslení škody zohľadniť, pretože neexistuje príčinná súvislosť medzi jeho protiprávnym konaním a následkom.

13. Podľa názoru sťažovateľa bolo potrebné v rámci administratívneho konania zistiť stav parku v čase, keď ho nadobudol do vlastníctva; výšku oprávnených nákladov, na uvedenie parku do pôvodného stavu v čase nadobudnutia vlastníctva sťažovateľa; stav parku v čase uplynutia lehôt na vykonanie opatrení nariadených prvostupňovým orgánom a výšku oprávnených nákladov, na uvedenie parku do pôvodného stavu v čase uplynutia lehôt na vykonanie opatrení nariadených prvostupňovým orgánom.

14. Sťažovateľ ďalej namietal primeranosť uloženej sankcie. V tejto súvislosti namietal, že nebolo presne vyčíslené, v akom rozsahu boli pri uložení pokuty zohľadnené skutočnosti, na ktoré poukázal aj krajský súd a to správanie sa žalobcu v priebehu správneho konania, čiastočné vykonanie uložených opatrení a skutočnosť, že kultúrnu pamiatku už nadobudol v preukázateľne zanedbanom stave. Podľa

sťažovateľa vzhľadom na účely sankčného konania nie je výška pokuty dostatočne odôvodnená, čo vyplýva z neurčenia oprávnených nákladov na vrátenie kultúrnej pamiatky do pôvodného stavu, teda ani spôsobenej škody a rovnako ani miery zodpovednosti jeho za takto nešpecifikovanú škodu. Ďalej namietal, že vzhľadom na to, že žalovaný si riadne nesplnil svoju zákonnú povinnosť riadne odôvodniť výšku uloženú pokuty a za tým účelom si zabezpečiť primerané podklady, tak sťažovateľ nemal možnosť riadne sa brániť vo vzťahu k primeranosti určenej pokuty.

15. Žalovaný sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnil s napadnutým rozsudkom. Poukázal na to, že krajský súd v predchádzajúcom rozsudku zaviazal žalovaného postupovať podľa § 43 ods. 5 pamiatkového zákona vo vzťahu k určení rozsahu hroziacej alebo spôsobenej škody a oprávnených nákladov na navrátenie NKP do pôvodného stavu, prihliadajúc pritom aj na zásadnú skutočnosť, že žalobca vlastnil park od 30. apríla 2015 a tento prevzal v zanedbanom stave. V konkrétnostiach krajský súd žalovanému vytýkal, že zdôvodnenie uloženia pokuty vo výške 6 000,- € mu neumožnilo zistiť, ktoré konkrétne skutočnosti okrem nekonania a nespôlupráce žalobcu odôvodňovali uloženie pokuty práve vo výške 6 000,- €, keď dolná hranica je 300,- €, pričom žalobca sa pravdepodobne dopustil iného správneho deliktu po prvý krát. Súdu tiež nebolo zrejmé, v akom rozsahu zanedbaním svojich povinností žalobca spôsobil na NKP škodu, resp. aká škoda hrozí. Inak povedané, súdu nebola zrejماً správna úvaha žalovaného. K tomu žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že v ďalšom konaní postupoval v súlade s predchádzajúcim rozsudkom t.j. tak ako mu naznačil súd, podrobne odôvodnil, ktoré skutočnosti mali aký vplyv na určenie výšky pokuty (viď. s. 7 - 10 napadnutého rozhodnutia). Poukázal na to, že zoberal pri svojom rozhodovaní o výške uloženú pokuty do úvahy najmä závažnosť konania resp. nečinnosti vlastníka; význam kultúrnej pamiatky; rozsah hroziacej a spôsobenej škody; oprávnené náklady na navrátenie NKP do pôvodného stavu, resp. stavu, ktorý neohrozuje jej pamiatkové hodnoty; skutočnosť, že vlastník park nadobudol v zanedbanom stave; pritom zohľadnil tiež výchovný a represívny charakter pri ukladaní pokuty; ako aj skutočnosť, že vlastník má povinnosť zabezpečovať náležitú a dlhodobú starostlivosť o NKP a výška pokuty mu ju nemá neprimerane sťažovať. Prihliadal aj na fakt, že vlastník sa dopustil predmetného iného správneho deliktu po prvýkrát; skutočnosť, že v priebehu prvostupňového správneho konania vlastník s prvostupňovým orgánom v zásade nespôlupracoval a nápravu, ktorá mu bola uložená, nevykonal; tiež na fakt, že v priebehu odvolacieho konania vlastník čiastočnú nápravu vykonal; ako aj skutočnosť, že vlastník úplnú nápravu nevykonal ani v priebehu súdneho konania. V následnej časti odôvodnenia žalovaný každú jednu z uvedených skutočností vyhodnotil a zaujal k nej stanovisko vo vzťahu aký vplyv mala na určenie výšky pokuty. Jednotlivé skutočnosti žalovaný vyhodnocoval slovne, teda či mali vplyv na zvýšenie, alebo zníženie pokuty, prípadne či na zmenu výšky pokuty vplyv nemali (žalovaný si nevie predstaviť akým spôsobom by mal uvedené skutočnosti vyhodnocovať číselne resp. percentuálne). Za rozhodujúcu sumu od ktorej výšky pokuty odvodil, boli náklady v sume 1 700,- € (podľa faktúry predloženej žalobcom), ktoré žalobca vynaložil na vykonanie minimálnej údržby, pričom uvedená suma bola uhradená len za veľmi čiastkové práce (jednorazové splnenie povinnosti kosby trávnikov a lúčnych porastov), ktoré sa však majú plniť pravidelne (viac krát ročne) a vo faktúre neboli zahrnuté práce na odstraňovaní (výrubu a výrezu) kríkov, drvení a odvážaní biologickej hmoty a absolútne sa netýkali prác spojených s ošetrovaním vzrastlej zelene, taktiež nebola vyčíslená ani cena za odborné ošetrovanie stromov arboristom. Na základe uvedeného je preto žalovaný toho názoru, že dostatočne odôvodnil výšku pokuty v sume 6 000,- €. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú a zaviazat žalobcu na náhradu trov konania.

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 11 písm. h/ SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 SSP) a má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 453 ods. 1 a 2 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal postupom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky <<http://www.nssud.sk>> (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť sťažovateľ vyhodnotil ako nedôvodnú a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

17. Kasačný súd po oboznámení sa s obsahom kasačnej sťažnosti konštatuje, že podstata kasačných námietok sa viaže k uloženiu sankcie, najmä k odôvodneniu vo vzťahu k určeniu presnej výšky škody, ako jedného z kritérií, ktoré je potrebné zohľadniť pri ukladaní sankcie.

18. Pokiaľ ide o odôvodnenie sankcie, kedy námietky sťažovateľa sú v zásade založené na argumentácii, že správne orgány mali uviesť resp. vyčíslieť konkrétnu sumu nákladov, od ktorej možno odvodiť výšku hroziacej alebo spôsobenej škody, ktorú treba zohľadniť pri ukladaní sankcie, s touto argumentáciou sa kasačný súd nestotožnil. Podľa § 43 ods. 5 pamiatkového zákona pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť konania, závažnosť nepriaznivých zmien kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia, význam kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia, archeologického náleziska alebo archeologického náleziska, rozsah hroziacej škody alebo spôsobenej škody. Škodu na kultúrnej pamiatke určí pamiatkový úrad najmenej vo výške oprávnených nákladov na jej vrátenie do pôvodného stavu rekonštrukciou alebo reštaurovaním pri použití pôvodných materiálov a technologických postupov.

19. Kasačný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného, kedy tento popisuje okolnosti, na ktoré prihliadol pri ukladaní pokuty a taktiež popisuje svoje úvahy a informácie, ktoré ho viedli k záveru ohľadom predpokladanej výšky nákladov. Žalovaný sa zaoberal aj číselným vyhodnotením hroziacej resp. spôsobenej škody, kedy za rozhodujúcu sumu, od ktorej výšku pokuty odvodil, boli náklady v sume 1 700,- €, kedy táto suma vyplývala z faktúry predloženej sťažovateľom, pričom faktúra bola za vykonanie čiastkových prác, ktorými bolo jednorazovo splnené jedno opatrenie uložené sťažovateľovi - „v 1. etape je nutné zabezpečiť riadnu údržbu vo forme kosby trávnikov a lúčnych porastov v celom parku“. Žalovaný k tomu ďalej uviedol, že toto opatrenie je potrebné vykonávať opakovane a doplnil, že vo faktúre neboli zahrnuté práce na odstraňovaní výrubu a výrezu kríkov, drvení a odvážaní biologickej hmoty a absolútne sa netýkali prác spojených s ošetrovaním vzrastlej zelene. V sume nebola vyčíslená ani cena za odborné ošetrovanie stromov arboristom. K tomu ďalej uviedol, že tieto práce by si na celej ploche parku vyžadovali jednoznačne oveľa vyššiu sumu ako 30 000,- € a to len za jedno ročné obdobie.

20. Kasačný súd konštatuje, že rozsah hroziacej škody alebo spôsobenej škody ako jedno z kritérií, ktoré je potrebné zohľadniť pri ukladaní sankcie aj pri zohľadnení špecifického charakteru NKP v prejednávanej veci nebude možné určiť presne vymedzeným konečným číselným vymedzením, tak ako požaduje sťažovateľ, pretože ide o park, nie napr. o stavbu a teda škoda je v tomto prípade takpovediac progresívna resp. neustále meniac sa, a to vzhľadom na biologické procesy, ktoré prebiehajú v závislosti od plynutia času. Pokiaľ ide o konkrétne číselné určenie, uvedené je možno určiť v zásade len vo vzťahu ku konkrétnym „podkladom“ (v tomto prípade bola použitá faktúra predložená sťažovateľom), od ktorých sa odvíja predpokladaná odhadovaná škoda. Inak povedané, správne orgány v tomto prípade konkretizovali presnou sumou výšku časti nákladov (kosba trávnikov a lúčnych porastov), ktoré bolo možné objektívne zohľadniť, keďže tieto už boli uhradené a práve táto vyčíslená časť nákladov im poskytla objektívny obraz o predpokladanej výške celkových nákladov pri zohľadnení iných skutočností ako je potreba opakovaného vynaloženia týchto nákladov (viackrát ročne), rozloha parku a ďalšie množstvo uložených opatrení, ktoré ešte do toho času sťažovateľ nevykonával (napr. odborné ošetrovanie stromov arboristom). Je zrejmé, že pokiaľ išlo len o kosenie a toto bude potrebné realizovať opakovane a na značnej ploche, suma 1 700,- € bude musieť byť vynakladaná viac-násobne a žalovaný navyše konkretizoval, aké ďalšie práce spojené s nákladmi bude ešte potrebné vykonať, z čoho logicky vyplýva, že predpokladaná výška nákladov bude podstatne vyššia. Kasačný súd zároveň pripomína, že žalovaný uloženie pokuty znížil na 6 000,- € a teda pravdepodobnosť, že výška nákladov presiahne túto sumu je hraničiaca s istotou. Pokiaľ ide o samotné kritérium škody, ktoré je potrebné zohľadniť nie ako jediné, ale ako jedno z kritérií pre určenie výšky sankcie, kasačný súd navyše poukazuje na znenie normatívneho textu § 43 ods. 5 pamiatkového zákona, podľa ktorého „Škodu na kultúrnej pamiatke určí pamiatkový úrad najmenej vo výške oprávnených nákladov na jej vrátenie do pôvodného stavu rekonštrukciou alebo reštaurovaním pri použití pôvodných materiálov a technologických postupov.“. Z cit. textu implicitne vyplýva, že pri určení výšky škody správny orgán nie je viazaný len samotnou konkrétnou sumou nákladov, pretože táto predstavuje len limit, determinujúci minimálne určenie výšky škody. To znamená, že pokiaľ mal

správny orgán za preukázané výdavky v hodnote 1 700,- € (faktúra od sťažovateľa), tak aj za predpokladu, že by sa nejednalo len o čiastočné náklady, ako tomu bolo v prejednávanej veci, ale by išlo o konečnú sumu výdavkov, správny orgán by bol oprávnený na podklade iných skutočností určiť škodu vo vyššej výške, pričom presné kritériá resp. potrebu presného číselného výpočtu zákon nepredpokladá.

21. Kasačný súd ďalej s poukazom na odôvodnenie postupu žalovaného pri ukladaní sankcie konštatuje, že žalovaný sa zaoberal aj ostatnými kritériami vyplývajúcimi z § 43 ods. 5 pamiatkového zákona, kedy žalovaný zohľadnil a náležite zdôvodnil výšku zníženej pokuty aj tým, že prihliadol na skutočnosť, že sťažovateľ nadobudol park v zanedbanom stave v roku 2015, taktiež prihliadol na pasivitu sťažovateľa v administratívnom konaní, ktorá vyplýva aj z obsahu administratívneho spisu, pretože sťažovateľ sa nezúčastňoval jednotlivých úkonov a opakovane napriek výzvam neplnil jemu uložené opatrenia, čo vyplynulo z opakovaných výkonov štátneho dohľadu. Žalovaný okrem uvedeného v odôvodnení popísal pamiatkové hodnoty parku, pre ktoré sa stal predmetom individuálnej ochrany a ktoré zohľadnil pri ukladaní výšky pokuty, kedy konkretizoval jeho historickú, spoločenskú, krajinnú, urbanistickú ako aj architektonickú hodnotu.

22. Kasačný súd je vzhľadom na vyššie uvedené toho názoru, že námietka sťažovateľa smerujúca k potrebe konkrétneho vyčíslenia konečnej sumy nákladov pri ukladaní sankcie neobstojí, pretože takéto vyčíslenie nie je vzhľadom na špecifiká NKP o akú ide vo veci samej objektívne možná a opačný výklad by znemožňoval ukládanie sankcií pri takýchto špecifických typoch NKP (t.j. prírodné NKP) a navyše nemá oporu ani v samotnom § 43 ods. 5 pamiatkového zákona, pretože tento predpokladá pre uloženie sankcie zohľadnenie viacerých kritérií, z ktorých je zrejmé, že tieto taktiež nie sú spôsobilé byť konkrétne vyčíslené (napr. závažnosť konania, závažnosť nepriaznivých zmien kultúrnej pamiatky). Je ale pravdou, že v prípade hroziacej škody ide o kritérium, ktoré za určitých okolností možno vyčíslieť, pričom týmito okolnosťami je napr. existencia určitých konkrétnych podkladov, ktoré takéto vyčíslenie budú objektivizovať. V tejto súvislosti kasačný súd konštatuje, že žalovaný v predmetnom konaní zohľadnil práve existenciu takýchto podkladov (t.j. faktúra predložená sťažovateľom) a na základe nich uskutočnil pravdepodobné vyčíslenie.

23. Kasačný súd preto na základe vyššie uvedeného a v zhode s krajským súdom konštatuje, že žalovaný dostatočne odôvodnil výšku pokuty v sumu 6 000,- eur a preto sa možno stotožniť s právnym posúdením krajského súdu v tejto otázke.

24. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že námietky uvedené v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku správneho súdu. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

25. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Sťažovateľ v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov kasačného konania prislúcha len v prípadoch, ak to možno spravodlivo požadovať a po splnení zákonom stanovených podmienok len výnimočne (§ 168 SSP), ktoré podľa obsahu súdnych spisov nenastali, preto súd účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

